

STADIVM
MEDICVM MONSPELIENSE
ABELIS BRVNYER.

MONSPELII:
Apud Ioan. Pech Typographum Regium & Urbis.

M. DC. XL.

ILLVSTRISSIMO, NOBILISSIMOQVE VIRO D.D.

LEONI BOVTHILLIER

COMITI DE CHAVIGNY, A SECRETIORIBVS REGIS CONSILIIS, ET

AMPLISSIMO SERENISSIMI DVCIS AVRELIANENSIVM REGIÆ MAIESTATIS CHRISTIANISSIMÆ

FRATRIS VNICI CANCELLARIO.

Abel Brunyer se suaque D. V. C.

VIRTUTVM tuarum fascem cum scientiarum face, ac summam in rebus quæ præfulget auctoritatem virorum ceteri mirentur: ego tuam (VIR ILLVSTRISSIME) comitatem vitæ tuæ, gestorumque comitem cum reuerentia suscepere: etenim cum Parisiis locum in medicine palestra, & gradum ambirem, parsque medicorum sincerior ob gratitudinem in me tuam, meamque in audiendo assiduitatem capitis à me suffragaretur, ex academicis hominum quorundam rusticitas, (proh imprudentiam,) non quod artis tante radis viderer, sed quia dedissem nomen religioni (ut fremunt) aduersaria, caput è vestigio refragari, mox ire in alia à numinum imperio, tuoque nutu omnia, denique ne admitterer decernere. Nec mirum cum impetus agrestis affabilitate nulla condiri queat: Non tamen nexum me minus, patremque tibi victum habes, dum M. niussellulanam adiui vniuersitatem schola Parisina commeatu medico instructiorem, cui dum pro viribus adhaeresco, & in ea stadium therapeutice decurro, humanitate tua auspice, ac propinquitatis quæ te contingit iure fretus, mearum lucubrationum initia nomini tuo consecraui, quibus testificarer meum, & amicum tibi tuisque quandoque viuemus mancipatum. Vale.

QVÆSTIO MEDICA

PRO PRIMA APOLLINARI LAVREA CONSEQUENDA
proposita ab illustrissimo viro D. D. RICHERO DE BELLEVAL
Regis Consiliario, & Medico, necnon in alma Monspelienſium Medico-
rum Academia Profefſore Regio anatomico, & botanico digniſſimo.

1.º *Eſtne ſenſus perpendendis plantarum ingeniis impar.*

I.

SPECIERVM immenſam ſeriem, rerumque ſummam amplitudinem
non tam nobis ſubiecit natura quàm obiecit, quaſi verſatilis ingenij vo-
luptati potiùs quam ſecuritati, negotio potiùs quàm otio, & minime ſo-
lacio ſtuderit. Quorſum enim hominem ſimulato neceſſitudinis nomine
cunctorum hæredem prædicat, ſi pro genuina rerum facie laruas, fictæque ſi-
mulachra prætendat? Cur ſaccharum, & ſublimatum eadem ſucauit albedine?
Sed cur in argentibus roſis, marcentibusque quamplurimis foliis, & ad avar-
itiæ ſuam properantibus fulgurantis ignis, aut vt cum Ariſtotele loquar, τῆς
φλογὸς ἐρυθρῆς; imaginem mentitur? Reclamat mens humana in caliginis cumu-
lum quamplurima ad dolum eſſe compoſita: ſenſus enim à quo τῆς νοήσεως ru-
dimenta, vt eſt δύναμις τῆς ἡδονῆς, & τῆς λύπης, τε & τῆς ἐπιθυμίας δεκτικὰ, ita & hal-
lucinationis non modò circa τὸ αἰσθητικὸν καίτοι ſed & non rarò κατὰ τὸ ἴδιον.

II.

HINC fortè Philoſopho ſentire pati eſt, & ſenſus ipſe αἰσθητικὸς πρὸς
ἐνὶναι δυνάμις: duplex verò ſenſus, internus qui iudicis inſtar ſenſuum
externorum ſpecies ſibi delatas æſtimat, quibus certiores inſitas, &
vernaculas ſibi vendicat. Senſus externus quintuplex, quorum primus, vt
nutritionis ſenſus videtur eſſe tactus: quanquam verò hic ſine aliis, vt in infe-
ctis ſubſiſtere valeat, ἀλλὰ μὴ τῆς ἀπικνῆς τῆς ἀλλαν αἰσθήσεως ἕνεκα. Audius
nulli nobilitate cedens viſum mirabili organi apparatus, medij dignitate, &
facultatis amplitudine proximè ſibi ſubneſcit: hic colore quem τῆς ἀφ' αὐτοῦ ἐκ-
σμάται ὡς ἐσμὴν πύργος definimus, tanquam obiecto gaudet, & vt coloribus, ita
& erroribus totum immerſum αἰσθητικὸς, & ἡσυχαστικὸς produunt. Hinc in iride,
aut æthere falſò creditus color. Hinc ſydera in ortu, & occaſu, vt remotiora,
ita per ſumum maiora videntur. Hinc dubium quænam maculæ ſolis nitorem
foedent, quænam lunæ corpus obnubilent. Incertum quâ mundi plagâ gene-
rentur cometæ. Ambiguum num ſol moueatur, an terra. Firmamenti motus
(quo nihil certius) nullibi magis, quàm deſultoriâ fundorum idioſyncraſiâ
conſpicuus. Quorſum ergo os homini ſublime dedit niſi ignota miraturo?

A

NEC quidem notiora nobis animalia, & plantæ quibus immiscemur, solisque vescimur. Planta τὸ ἐμφυλον ἢ ἡσάραρχι τὸ θρεπτικὸν μόνον tres de se profert species, διδόνει arborem quam ἀπὸ τῆς ρίζης μονοτέλεχος, ἢ πολύκλαδον ὅταν ἕκ ἐκαστοῦ λυτον definiuit Theophrastus. Οἶμος cum sit μονοτέλεχος non tam differt ab arbore specie, quàm magnitudine. Φρύγανον subfrutex secunda est species ἀπὸ τῆς ρίζης πολυτέλεχος ἢ πολύκλαδον. Ultima species πῶα est herba dicta ἀπὸ τῆς ρίζης φυλλοφόρον παρὰ τὴν ἀστέλεχος ἢ ὁ κευλὸς σπερμοφόρον, quorum similitudinem in dissimilibus, vt dissimilitudinem in similibus sensus attingere non est: partium siquidem concinna series, elegans suppellex, ac variæ figuræ lasciuientis potiùs naturæ, quàm præcipientis sunt pignora. Τὸ πῶδες, τότεque alij colores qui ex lumine variè passio, & ex resiliante diuersa superficialium raritate aut densitate sobolescent, plantarum ἐνυπαρχούσης δυνάμεως velamenta sunt, potiùs quàm documenta.

IIII.

FR V C T I B V S, aliisque plantarum partibus per varios coctionis gradus decurrentibus sapor simul & odor variè ingenerantur: humido siquidem siccum peruadente, calore intra aut extra impellente, ea societate prorumpunt, vt pari veluti passu ambulent: quæcunque enim odorata, sapida sunt, nec non vice versa: sed vt sapor plus humiditatis inest, ita & odori plus siccitatis: vnde quæ incenduntur, & arescunt ἐυοσμητέα. Fructus urbani, virides, dulces vt humidiores, ita ἀοσμήτεροι: odor enim nihil aliud est quàm κεννώδης ἀναθυμίασις κοινὴ τῇ ἀέρι ἢ τῇ γῆ, huius nisi saporum comparatione nulla certæ species: omnes enim ad ἐυωδίαν, aut κεννώδιαν referuntur: imò quod vni κεννώδες, alteri ἐυοδμον. Vulturibus quos à quinquaginta leucis cadauerum foeda mephitis allicit, muschus, & ambarum aut θυσάνθη, aut non feriunt. Vnde meritò, ac iure ἀπὸ τὸ χρίσαν εἶναι τὴν ὄσφρησιν Aristoteles, & Theophrastus asserunt.

V.

GVSTVM ἀέθνην ἀκριβεστέραν, tactumque internum dixere quod obiecti, tactus instar, nullo interiacente phantasmate amplexibus fruatur: quemadmodum enim odor sanitati, ita sapor nutritioni non mediocriter confert. Saporis qui definitur τῇ ἑνῇ δυνάμει τῇ ὕψει διήθησις ἡσάραρχι septem vulgò species, acidus, austerus, acerbus, dulcis, acris, salus, amarus, tres priores frigidi, posteriores tres calidi, dulcis omnimodo medius, ac cum cuncta dulcibus nutriantur ἑσφιμώτερος, ἢ μέλλον κατὰ φύσιν esse videretur, hictamen plantis venenatis inest, cuius insidiis capti multi ex Theophrasto periè. Quod non aliter contigisse arbitror, nisi quod præter colorem, odorem, saporem temperiei aliquando indices insit stirpibus idiosyncrasia quæ-

dam quam (formæ cum sit indiuidua ³) natura è conspectu eripuit, & in recessu positam labori, & industriæ inuestigandam præbuit. Ad sunt præterea *ὑποφωτισμοὶ τῶν πρὸς μυστήτων* quæ vt naturæ præcipui sunt ministri ita sensum omnem superant. Quis enim sensuum, catharticonum, & venenorum vim deleteriam, magnetis facultatem eximiam augurari valet? Visus quamuis circa colorem non semper aberret, latet tamen ipsum τὸ κεχρωσμένον ἢ πῦρ. Quid denique poterit sensus, si humani ingenij solertia quamplurimum cæcutiat.

Ergo perpendendis plantarum ingenii sensus impar.

